

Прикаспійський вовк

Майк Йогансен

Треба б розповісти дещо і про наших вовків. Бо в тому, що написано про вовка по книжках, багато є неправди — та все ж таки щось можна взнати про нього з тих книжок. А от про вовків, що живуть у прикаспійській пустині, не написано нічого, тим часом живуть вони там дуже цікаво.

У нас вовк живе в лісі. У прикаспійській же пустині лісів нема. Нема жодного деревця. Самий мертвий степ і по ньому солоні озера, такі, що з них ніяк не нап'єшся. Є одна ріка Емба, та й та тільки навесні — літом вона висихає, а що не висохло, береться сіллю. Росте самий полин. У цій пустині, куди раніш не насмілювались їздити люди, тепер ми добуваємо нафту. Мені довелося бувати там і я бачив у пустині багато вовків.

Одразу і не вгадаєш, що він їсть у тій пустині. Зайців дуже мало, та зайця не так то легко впіймати. Звірів більше ніяких нема, є ящірки та змії. Але вовк їсть ящірку тільки коли дуже голодний. Є там ще ховрашки. Ховрашок живе в норі. Коли він вилазить попоїсти, то попереду дуже довго стоїть на задніх лапках і дивиться, чи нема якогось ворога поблизу. Він чує й бачить дуже добре, до нього теж нелегко добратись. Отже, вовки, поки годуються самими ховрашками, бувають худі і сухоребрі. Це м'ясо трудно ловити. Зате весною на кілька днів буває вовкові свято. На півночі розтають сніги, і по ярах приходить у пустиню ріка Емба. Прилітають качки, гуси, лебеді, пелікани, кулики. Та це летюче м'ясо теж трудно впіймати. Вовки ждуть, поки Емба дійде до моря. Що більше води в Ембі, то більше приходить на Ембу вовків. Вони збираються туди зі всієї пустині. І все йдуть понад водою до моря.

Коли було зимою багато снігів, то і в Ембі багато буває води. Тоді вона доходить до моря. Морським вітром доганяє морську воду до ембенської води. Тут починається для вовків свято.

Риба тараня теж чекала на Ембу. Їй треба увійти в несолону воду, щоб класти ікру, бо в солоній морській воді малі таранята живуть погано,— дохнуть. Що тільки з'єднається морська вода з водою ріки, тараня цілими табунами суне в Ембу.

Але Емба — річка мілка і недовговічна. Як тільки береговий вітер почне гнати воду назад у море, в Ембі стає зовсім мілко — в деяких місцях бувають замість ріки просто невеликі калюжі. По тих калюжах збивається багато тарані, що не встигла пройти на глибоке.

Вовки це знають і ждуть цього. Отут можна наїстися досхочу. Риба б'ється в калюжах, задихається від того, що мало води, як коли, то просто з води стирчать спини таранячі.

Люди здохлої риби не їдять. А вовкам вона ще смачніша, ніж жива. Через цілу ніч вовки брѳохаються по калюжах і їдять рибу. На рибі вони жиріють — це в них запас жиру на цілий рік. Вони спішать їсти, бо скоро Емба пересохне, зостануться тільки

озера, а в озерах глибоко і там тарані не спіймаєш.

У ці дні вовків коло Емби так багато, що цілу ніч чути, як вони виють і брѳохаються у воді. Але піти туди не страшно, ситі вовки дуже бояться людей — вони одійдуть далі й будуть брати рибу в інших калюжах.

Коли ті калюжі повисихають, вовки знову підуть назад у пустиню. Кілька днів вони просто спатимуть на сонці. Коли ж ізнову схочеться їсти, доведеться, хоч-не-хоч, підстерігати ховрашків, а то й жувати ящірку. Знов для вовка починається голод.